

ZNAJOMOŚĆ LITER – PISANIE LITER

Instrukcje badania i obliczania wyników

O teście

Co test mierzy?	Test mierzy zdolność zapisywania dyktowanych liter, którą można uznać za wskaźnik wczesnych kompetencji w zakresie pisowni. Zapisywanie liter jest bardziej złożonym zadaniem niż nazywanie liter, gdyż wymaga odpamiętania litery (lub grupy liter) odpowiadającej danej głosce, aktywacji formy graficznej tej litery, wreszcie jej zapisu na karcie testowej. Test obejmuje piętnaście liter; pięć z nich reprezentuje samogłoski, a dziesięć spółgłoski. Dziesięć głosek ma stosunkowo konsekwentną reprezentację w ortografii polskiej — są niemal zawsze zapisywane tą samą literą (np. /m/, /b/), natomiast pozostałe pięć jest reprezentowane stosunkowo niekonsekwentnie ((np. /s/: w wygłosie wyrazów może być zapisane jako <s> (np. <i>las</i> , <i>czas</i>) lub <z> (np. <i>gaz</i> , <i>głaz</i>). W tej drugiej grupie liter dopuszczamy alternatywne formy zapisu. Test nie ma limitu czasu i można go przeprowadzać w małych grupach lub indywidualnie.
Zakres wieku	Test jest odpowiedni dla dzieci w zerówce oraz klasie 1. Może też być odpowiedni dla starszych dzieci z trudnościami w czytaniu i pisaniu. Wiele dzieci wieku <i>przedszkolnym</i> również zna niektóre litery chociaż nie była ich uczona w sposób systematyczny. Umiejętność zapisywania liter może być predyktorem przyszłych osiągnięć w zakresie czytania i pisania również w tej grupie.
Obliczanie wyników (poprawność)	Przysnajemy <u>dwie punkty</u> za każdą literę napisaną poprawnie pod względem kształtu i orientacji kierunkowej. Przysnajemy <u>jeden punkt</u> za: <ul style="list-style-type: none">• Każdą literę poprawną pod względem kształtu, lecz nieprawidłowo zorientowaną na płaszczyźnie.• Alternatywne (fonologicznie sensowne) formy zapisu (zgodnie z kluczem w <i>arkuszu wyników</i>) Litery niepoprawne pod względem kształtu otrzymują 0 punktów. Badanie przerywamy, kiedy dziecko odmówi podjęcia próby napisania sześciu kolejnych liter pod rząd . Jeśli dziecko chce próbować kontynuujemy badanie, niezależnie od liczby błędów popełnionych przez dziecko.
Normy	Obecnie istnieją angielskie normy dla dzieci w “zerówce” [<i>Reception Year</i>] oraz klasie 1 [<i>Year 1</i>] (dzieci zazwyczaj dochodzą do perfekcji w wykonaniu tego testu przed końcem klasy 1).
Materiały i narzędzia	Karta Zapisu oraz ołówek lub pióro (takie narzędzie pisarskie, z którego dziecko zazwyczaj korzysta). <i>Pisanie Liter: instrukcje badania i obliczania wyników.</i> <i>Pisanie Liter: arkusz badania (dla dziecka).</i> <i>Pisanie liter: arkusz wyników.</i>

Procedura

1. Wprowadzenie

Mówimy do dziecka:

Teraz chcę zobaczyć, czy potrafisz pisać litery. Ja wypowiem DŹWIĘK, który wydaje litera, a ty spróbujesz ją zapisać na tej kartce. Proszę pisać każdą literę w nowej linii. Spróbujesz?

UWAGA: Badający powinien zachęcić dziecko do podjęcia próby zapisania wszystkich liter, nawet jeśli dziecko posługuje się wymyśloną przez siebie pisownią. Test należy jednak przerwać, jeśli dziecko wyraźnie odmawia podjęcia próby zapisania sześciu kolejnych liter.

Badający wypowiada „dźwięk, jaki wydaje dana litera”, czyli **głoskę jaką ta litera reprezentuje**, a NIE nazwę litery.

Badanie należy przeprowadzać w **tempie, które jest komfortowe dla dziecka**. Głoskę odpowiadającą danej literze można powtórzyć do trzech razy.

Zachęcamy dziecko, aby każdą literę zapisywało w osobnej linii.

2. Przeprowadzanie testu

Badający powinien trzymać się instrukcji poniżej – odczytać na głos zdania wprowadzające poszczególne litery. Jeśli to konieczne, to głoskę odpowiadającą danej literze można powtórzyć do trzech razy.

	dźwięk (głoska)	Instrukcja
1	/m/	Jaka litera mówi /m/? Spróbuj napisać literę, która mówi /m/.
2	/a/	Jaka litera mówi /a/? Spróbuj napisać literę, która mówi /a/
3	/s/	A teraz napisz /s/. Spróbuj napisać /s/
4	/e/	A teraz /e/
5	/p/	A teraz /p/
6	/l/	A teraz /l/
7	/o/	A teraz /o/
8	/g/	A teraz /g/. Napisz literę, która mówi /g/
9	/b/	A teraz /b/. Napisz literę, która mówi /b/
10	/k/	A teraz /k/
11	/i/	A teraz /i/
12	/d/	A teraz /d/
13	/u/	A teraz /u/
14	/f/	A teraz /f/
15	/z/	Nasza ostatnia litera to /z/. Spróbuj napisać literę, która mówi /z/

3. Obliczanie wyników

- Kierujemy się instrukcjami zawartymi w **arkuszu odpowiedzi**.
- W kolumnie **punktacja (2/1/0)**
 - Przyznajemy 2 punkty za każdą poprawną odpowiedź – konwencjonalny alfabetyczny zapis danej głoski – w prawidłowej orientacji kierunkowej.
 - Przyznajemy 1 punkt za każdą prawidłową odpowiedź błędnie ukierunkowaną na płaszczyźnie.
 - Przyznajemy 1 punkt za fonologicznie dopuszczalny alternatywny zapis, zgodne z kluczem w arkuszu odpowiedzi
 - Przyznajemy 0 punktów za każdą niepoprawną odpowiedź (i skopiować ją w kolumnie „błąd“)
 - Stawiamy kreskę (—) jeśli dziecko odmawia podjęcia próby.